A°. 1860. N°. 220.

ZATURDAG — 15 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht, Brengt door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, ten gevolge van eenige herstellingen aan de brug in den grindweg over de gracht aan den ingang van het fort de *Blaauw-kapel*, de gemeenschap door gemeld fort voor rijtuigen en voetgangers, van af den 24. tot en met den 29. dezer, zal worden gestremd, en dat gedurende dien tijd de gemeenschap over den grindweg, gelegen ten Oosten van en om het fort, zal openstaan.

Utrecht, den 13. Sept. 1860.

De Commissaris des Konings voornoemd,
VAN DOORN.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht

Brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde Kohier voor de belasting op het personeel voor de wijk A dezer gemeente, dienst 1860/61, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen 2. Afdeeling, Kantoor houdende in de *Heerenstraat*, is ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is zijnèn aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 12. *Sept.* 1860. De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht, doen te weten dat wegens eenige te verrigten herstellingen aan de *groote ophaalbrug* over de sluis te *Vreeswijk*, de overgang over die brug zal afgesloten zijn, van Maandag den 17. tot en met Zaturdag den 29. September 1860.

Utrecht, Burgemeester en Wethouders voornoemd den 14. Sept. 1860. N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelven H. G. RÖMER.

UTRECHT, Zaturdag 15 September.

Alsof de terugroeping van den Franschen gezant van Turijn niet voldoende was, spreekt men thans van de mogelijke zamentrekking van een Fransch legerkorps in Savoije. Wanneer dat waar mogt wezen, dan zou dat wel geene bedreiging wezen voor Sardinië, maar eerder een antwoord op de troepenverzameling door Oostenrijk aan de Po bewerkstelligd. Welke houding Frankrijk ook aanneemt, Sardinië heeft bewezen, op eigen gezag te durven handelen, en te Turijn gelooft men, dat als men te Parijs werkelijk verstoord mogt zijn, dit niet lang zal duren. Kardinaal *Antonelli* heeft inmiddels het in dienst nemen der vreemde troepen verdedigd, terwijl het hof van Turijn, in een memorandum de gronden opgeeft, waarom het in den Rom. Staat is gevallen. Ook de *Opinione* billijkt dat feit. Door de bevolking van de Marken en Umbrie te hulp geroepen, mogt Sardinie niet terugtreden, maar moest het zich van de beweging meester trachten te maken, ten einde te voorkomen, dat de omwenteling geene verkeerde rigting nam. Te Parijs zegt het blad, moest men de noodzakelijkheid der door Sardinie gevolgde politiek van zelf inzien. Ook de *Nord* blijft beweren, dat het ultimatum van Sardinie aan den paus over de vreemde troepen slechts een voorwendsel is geweest, gelijk in een krijg de aangevoerde reden zelden het hoofddoel van den strijd is. Dat hoofddoel van Sardinie was, *Garibaldi* vóór te zijn, dezen te beletten, dat hij op Rome trok, en daardoor verwikkelingen tusschen Italianen en Franschen te voorkomen. Gebeurde dat laatste dan ware Sardinie genoopt geweest, om ten einde een strijd met Frankrijk te vermijden, *Garibaldi* te beteugelen, en dat had het gezag van *Victor Emmanuel* in Italië kunnen vernietigen, en het Mazzinisme weder op den voorgrond doen treden. Om dat te voorkomen heeft Sardinie veel gebruskeerd. De diplomatie moet daartegen protesteren. Maar feitelijk is voor de zaak verdediging te vinden. Te meer is dat het geval, als men ziet, dat *Garibaldi* te kennen gaf, dat hij van het Quirinaal te Rome de vereeniging van Zuid en Noord-Italië onder *Victor Emmanuel* zou afkondigen. — Anders toont *Garibaldi* zich zeer gematigd, vooral in de keuze der mannen voor de regering in Napels, die allen Sardiniesch-gezind zijn, zoodat men zegt, dat *Garibaldi* en *Cavour* het eindelijk eens zijn geworden.

Ook een artikel van de *Times* doet het heden uitkomen, dat de Italianen thans voorzigtig moeten zijn, om hunne zoo ver gevorderde zaak niet te bederven. Keizer *Napoleon* heeft door het zenden van gen. *Goyon* met versterking naar Rome zijne bezorgdheid voor den Paus willen toonen. De ultramontanen zullen het *Napoleon* echter niet ligt vergeven, dat hij den val van het wereldlijk pausselijk bewind heeft veroorzaakt. Dat zijn de gevolgen eener oneerlijke politiek, die, gelijk *Napoleon* voor ruim 10 jaar gedaan heeft, ter wille van heerschzuchtige plannen, het revolutionaire Frankrijk de revolutie te Rome heeft doen fnuiken. Dat heeft *Napoleon* de hulp der geestelijkheid verzekerd voor zijne plannen met het keizerschap; thans vervreemdt hij dienzelfden steun des te meer van zich. En kan hij dien reeds missen?

De vorstelijke zamenkomst te Warschau neemt van lieverlede grooter proportiën aan; er wordt berigt, dat verschillende Duitsche vorsten er vereenigd zullen zijn. Men beweert, dat Rusland zou verklaard hebben, dat »de tegenwoordige staat van zaken in Europa ondragelijk was, en dat de normale rust moest hersteld worden." Op die verklaring heeft men verschillende alliantien willen bouwen. Wat die bondgenootschappen betreft, er is reeds veel tegen hun werkelijk bestaan gezegd. De *M. Post* doet echter uitkomen, dat het beginsel eener normale rust in Europa eene dwaasheid is, omdat die niet mag en niet kan bestaan. Er is steeds streven tot vooruitgang, en waar dat wordt tegengegaan, wordt met geweld de baan geopend, gelijk in 1830 en 1848. Die schokken zijn allernadeeligst, maar kunnen alleen voorkomen worden, door tijdig de wenschen der volkeren te bevredigen, als die wenschen billijk zijn.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Vrijdag. De generaal *Lamoricière* heeft Perugia in staat van beleg verklaard en een gestrenge straf opgelegd voor het verbreken van den telegraafdraden.

De kardinaal *Antonelli* heeft op den eisch van Piemont tot het afdanken der vreemde troepen in de pauselijke dienst, een weigerend antwoord gegeven.

De Sard. gezant, *della Minerva*, heeft Rome verlaten en is te Florence aangekomen.

Turijn, Vrijdag. De generaal *Cialdini* heeft den vijand vervolgd op den weg naar Ancona en bij die gelegenheid 200 zijner manschappen krijgsgevangen gemaakt. Vervolgens is de generaal naar Sinigaglia teruggekeerd.

Het officieele orgaan deelt een memorandum mede der regering, onder dagteekening van 12 dezer. Daarin wordt gezegd, dat zij niet gedoogen kon, dat de Italiaansche beweging zich oploste in regeringloosheid. Voorts wordt daarin gezegd, dat de koninklijke troepen met nauwgezetheid Rome zullen eerbiedigen en zijn distrikt, terwijl ten slotte een beroep wordt gedaan op den Heiligen Vader, die eenmaal zelf aan de nationale beweging den spoorslag gaf."

Londen, Vrijdag. Uit Rome is berigt ontvangen, dat kardinaal *Antonelli* aan de mogendheden een memorandum zal indienen, houdende dat het in dienst nemen van vrijwilligers voor het pauselijk leger, waarover Sardinie zich beklaagt, een gevolg is van de raadgevingen van Frankrijk en Oostenrijk, die, na het kongres van 1856, op de vorming van een pauselijk leger hebben aangedrongen.

Londen, heden, Zaturdag.

De *Times* zegt, dat een aanval van *Garibaldi* op het garnizoen van Rome Italië's ondergang zou zijn. Zoo *de Lamoricière* in eens voor goed verslagen werd, is het waarschijnlijk dat Frankrijk en Piemont zich zouden verstaan; de afstand van nog eene provincie of van een der hertogdommen zou alles kunnen doen schikken. Duurde echter de strijd lang, dan bestond er gevaar, dat de R. Kath. mogendheden tusschenbeide kwamen, en het gevolg daarvan zou zijn, het vernietigen van Italië's vrijheid

De *Morn. Post* zegt, dat de Fransche gezant te Turijn slechts is teruggeroepen om politieke medepligtigheid te vermijden. *Napoleon* is niet van plan, zich ter dege tegen Sardinie's plannen te verzetten

— Z. M. heeft benoemd tot ridders van den Nederlandschen Leeuw de heeren: jhr. mr. *F. J. J. van Eysinga* en *O. B. 't Hooft van Benthuizen*, leden der Eerste Kamer, en de heeren mr. *W.* baron *van Lijnden*, jhr. *W. H. Lycklama à Nyeholt* en mr. *A. F. H. Hoffman*, mr. *K. A. Meeussen*, mr. *F. J. Jespers*, *G. Reinders*, en mr. *J. J. Slicher van Domburg*, leden der Tweede Kamer.

— De kommissie van de Tweede Kamer der Staten-generaal tot het houden van eene enquête, over het vraagstuk van de Maas, heeft gedurende de meeste dagen, dat zij vergaderd is geweest, ook des avonds, soms wel tot half elf ure, bijeenkomsten gehouden, om de afgelegde verklaringen te resumeren. De kommissie was dus den geheelen dag en avond, met eenige tusschenpoozing, bijeen. Behalve de vroeger opgegeven personen heeft zij nog gehoord den heer *J. Swinkels*, sekretaris van Borkel en Schafte.

*— Uit Berlijn schrijft men aan de *Indép. Belge*:

»De toenadering tusschen Nederland en België begint de aandacht der politieke wereld te trekken. Men spreekt er van dat de koning der Nederlanden, na de bijeenkomst te Wiesbaden, brieven naar Petersburg en andere hoven gezonden heeft en dat hij daarin ten zeerste zijne bewondering te kennen gaf voor het politiek doorzigt, de grondige zaakkennis en het loyaal karakter van den koning der Belgen. Z. M. zegt daarin dan ook, dat hij ten zeerste sympathie voor koning *Leopold* gevoelt en groot vertrouwen in hem stelt. Die brieven hebben veel indruk gemaakt."

*— Wij hebben per mail berigten uit Curaçao tot den 18 Aug. Den 12 was er de N. Amerik. oorlogskorvet St. Louis van La Guayra aangekomen. Den 15 woonde de état-major de soirée bij den goeverneur bij, terwijl deze den volgenden dag een bezoek op 't schip bragt.

De schoener Schorpioen, komm. *v. Moorsel* kwam den 16 te Curaçao; door zwaar weder had het vaartuig schade bekomen en had te Riohacha vertoefd, om die schade te herstellen. Het was in die stad rustig, nadat zij door de liberale partij was bezet.

De staat Bolivar heeft zich van de Granadiaansche konfederatie afgescheiden, daar door het algemeen goevernement inbreuk was gemaakt op de grondwet van 22 Mei 1858 door de wetten van April 1859. Ook Cauca, Magdalena en Santander hadden zich afgescheiden, en Antioquia en Panama waren niet tevreden, ofschoon die staatjes zich niet zouden afscheiden.

*— Morgen vertrekt het battaillon Mineurs en Sapeurs van 't kamp van Zeist weder naar Utrecht, en zal het kamp aldaar dan worden opgebroken; als dan zullen mede naar hunne respektive regimenten terugkeeren de sergeants, korporaals en manschappen van de regimenten infanterie die gedurende gemelden tijd de praktische oefeningen in het kamp hebben bijgewoond.

Door de vermeerdering van het bataillon Mineurs met eene kompagnie, zal het voortaan uit 4 kompagniën bestaan, en 21 off. en 799 manschappen tellen.

— Aan de *N. R. Ct.* wordt o. a. omtrent de manoeuvres in het kamp bij Milligen geschreven:

»Wat wij hier op de heide doen, kan even goed in het garnizoen geschieden, wanneer men de troepen — zoo als dan ook de intentie schijnt van den tegenwoordigen minister — slechts meer koncentreert. Ziedaar waarom wij dergelijke oefeningen in het algemeen in een kamp afkeuren. In dit kamp zijn echter onderscheidene hoofdofficieren, die in hunne garnizoenen de gelegenheid niet hebben, om zich in de bewegingen met verscheidene bataillons te oefenen, en daarom is het niet kwaad hen daartoe hier in de gelegenheid te stellen. Maar wij zouden dan toch in elk geval wenschen, vooreerst, dat men uit de linie-school slechts die gedeelten nam, welke werkelijk te pas kunnen komen: dus geene langdurige bataille marschen van eene geheele linie, geene geleerde frontveranderingen van eene geheele gedeployeerde linie op kommando enz.; verder dat men, even als heden geschied is, de bataillons-kommandanten niet altijd hunne bataillons, de regements-kommandanten hunne regementen liet kommanderen, maar de generaals en kolonels om beurten uittreden en door hoofd-officieren van minderen rang vervangen liet. Men is bij ons altijd bang dat de geringste afwijking van het gewone de zaken in de war zal brengen, man laat alles des noods in de war loopen: het kamp is oefening; dat vergeet men te veel, zoodat men zelfs zelden of nooit bij die exercitien aanmerkingen zal hooren maken, hoewel daartoe waarlijk toch dikwijls reden genoeg is. Eene algemeene aanmerking, die voor allen geldt, is onder anderen deze, dat men, in plaats van te *manoeuvreren* met 6 bat., *exerceert*

alsof men slechts 1 bat. voor zich had; van daar dat angstvallig letten op eene naauwkeurige rigting van elke afdeeling en der verschillende kolonnes onderling, en op andere kleinigheden, die hier althans in het geheel niet te pas komen. Alle bewegingen gaan voorts te langzaam en te plegtstatig; niet dat wij het zoo geheel afkeuren dat de *versnelde pas* buiten gebruik is gesteld: wij gelooven ook dat het minder goed is, die pas bij *alle* bewegingen te gebruiken, want dat geeft niets dan wanorde; maar nu is men vervallen in het tegenovergestelde uiterste en er zit in de bewegingen al zeer weinig gang. Dat plegtstatige is vooral merkbaar bij de bewegingen der tirailleurs, die altijd als in eene processie loopen, en die ik nooit zoo slecht heb zien gebruiken als in dit kamp.

De laatste kerkdiensten te Milligen worden morgen gehouden door ds. *de Graaff* van Apeldoorn en prof. *v. Vuuren* van 't seminarie te Driebergen.

— Te Tiel zijn Dingsdag en Woensdag de oud-vrijwillige jagers van *v. Dam* bijeen geweest, om de beide guide-vaandels van 't jagerkorps, bij den majoor bewaard geweest en na diens overlijden aan de Tielsche afd. van 't metalen kruis toevertrouwd, aan het gemeentebestuur van Tiel, dat ook de eereteekenen van den Tielenaar *Chassé* bewaart, te overhandigen. De oudjagers, Dingsdag door de Mannenzangvereeniging en de muziek der schutterij ontvangen, werden door dr. *van Rossum* en den oudjager *Stout* welkom geheeten. Na den feestelijk doorgebragten avond, werden Woensdag de guidevaandels in plegtigen optogt door de oudjagers, begeleid door de schutterij, naar het stadhuis gebragt, en daar door den burgemeester, een der wethouders en de raadsleden in ontvang genomen. Woensdag middag was er diner der oud-jagers, en des avonds koncert op Bellevue. Z. M. de koning had per telegraaf van zijne belangstelling in het feest doen blijken. De feestkommissie heeft in persoon mevr. *v. Dam v. Isselt* dank betuigd voor het geschenk der guidons.

*— Uit 's Bosch schrijft men ons nog van den 14 Sept.:

De sluitingsdag van het kongres leverde niet minder genotvolle en belangrijke uren op dan de 2 voorgaande dagen gedaan hadden.

Bn. *de Saint-Genois* had de vergadering moeten verlaten, en werd als lid van 't hoofdbestuur vervangen door den heer *Stallaert*, Prof. aan het Kon. Athenaeum te Brussel; Dr. *Hermans* uit 's Bosch, (over de Eburones, waarvan *Caesar* spreekt, die in den Eifel gewoond hebben en met de Tungri niets gemeens hebben), *Elink Sterk* uit 's Hage, (over de kracht onzer taal) en *v. d. Stok* uit Oirschot (over 't zich uitsluitend wijden aan de Belletrie) leverden doorwrochte bijdragen, waarvan de laatste vooral uitmuntend voldeed aan de kongresleden; daarop ontvingen wij ieder een present-exemplaar van 't schoone vers, dat *v. Lennep* op Hertog *Jan* den vorigen dag had vervaardigd en voorgedragen. *Den Beer Portugael* bragt eene kleine dichterlijke hulde aan de nagedachtenis van *Prudens van Duyse* en wij kregen gelegenheid om in eene pause ons te versterken tegen de later te hervatten werkzaamheden.

Na het vers sprak Ds. *v. Oosterzee* (uit Oirschot) over het bevorderen van eenparigheid in de spelling onzer taal. Hij wees er op dat de eenheid in 't Noord en Zuid niet door dwang en door overhaasting mogt worden in 't leven geroepen, daar 't Noord- en 't Zuid-Nederlandsch in ieder geval een verschillend standpunt van ontwikkeling en als 't ware een verschillenden leeftijd hebben; — maar 't jonge Vlaanderen heeft de bedoeling niet om in dezen de bedaardheid van Holland na te volgen. De debatten werden levendig en menig uitstekend spreker mengde zich in de diskussie. *Langendonk* uit Antwerpen waarschuwde tegen talmen, Prof. *Heremans* uit Gent, zelf een voorstander van de Noord-Nederlandsche spelling, wees er op dat hij 't Noord-Nederlandsch grondig trachtte te onderwijzen en het deed ons allen goed te mogen hooren, dat de degelijke grammatica van onzen *Brill* daartoe zijn gids was. *Ecrevisse* uit Eecloo zeide dat de degelijkheid der taalstudie in ons land ons het regt gaf aan Belgie tot heden de wet voor te schrijven, omdat in dezen 't geloof op gezag pligt is voor den pasbeginnenden Vlaming. Wel wees *Luitgaerens*, priester te Rijssel in Fransch-Vlaanderen, er op dat ook Noord-Nederland éénе koncessie althans doen moest om tot eenheid te komen, — wel spraken *v. Lennep* en *Halbertsma voor het regt* der schrijfwijze van *ae* en *ue* in plaats van *aa* en *uu*, — maar Vlaanderen, — vooral het genootschap »Vlamingen Vooruit" uit Brussel, en »de tael is gansch het volk" uit Gent, ook zoo ver beide vertegenwoordigd waren, achtten den tijd van aarzelen en wachten voorbij, — en het was een groote stap op den weg der verbroedering toen *Julius Vuylsteke*, uit Gent, een der opkomende Vlaamsche schrijvers: die het *zeer ver brengen zal*, eene schriftelijke verklaring voorlas, waarin hij zich verbond: 1. zelf het Noord-Nederlandsch te schrijven, 2. dit zooveel mogelijk te doen veld winnen bij de journalistiek en 3. dit bij 't Belgisch goevernement als officiele taal aan te bevelen. En *Vuylsteke* staat daarin niet alleen: *Ecrevisse* en Prof. *Heremans* zijn van denzelfden wensch en 't zelfde voornemen vervuld en de verklaring van *Vuylsteke* was mede opgemaakt en onderteekend door Bn. *de Saint-Genois*, *Delcroix*, den afgevaardigde van 't Belgisch goevernement, *Ledeganck*, *Moyson*, *Willems*, *A.* en *G. Bergmann*, *Rogghé*, *Ducoju* en anderen. Zoo gij wilt is dit het hoofdresultaat van het kongres uit een praktisch oogpunt te noemen. Zeker het is een groot resultaat, - en het zal de verbroedering van Noord en Zuid krachtdadig bevorderen, niet het minst ten aanzien van »Vlamingen vooruit," dat in zijne politieke strekking niet minder opmerkelijk is dan in zijne litterarische. — Dr. *de Jongh* uit Brugge had *Ecrevisse* opgedragen een zijner gedichten te reciteren, dat hij gehoopt had zelf te mogen voordragen, als treurige huiselijke omstandigheden hem niet belet hadden het kongres bij te wonen. Maar zelfs *Ecrevisse*, die anders moed genoeg heeft, vond het beter 't gedicht niet voor te lezen, daar de strekking wel wat sterk politiek was.

Na de gewigtige diskussie vergastte *de Vries* uit Leyden, na herhaald verzoek, ons op de voordragt van de *speech*, die hij te Damme gehouden had bij de onthulling van *v. Maerlant*'s standbeeld, en ik begrijp mij dat die taal de Vlamingen heeft moeten bezielen en verrukken. 't *Journal des Débats* heeft aan den jeugdigen hoogleeraar reeds zooveel hulde gebragt, dat ik geen lof op lof zal trachten te stapelen. »Zóó goede" wijn behoeft geen krans.

Er volgden nog eenige sluitings-werkzaamheden en toespraken, — en het 6e kongres was geëindigd, terwijl ieder der leden meer dan voldaan was, en vurig wenscht a°. 1862 te Brugge het 7e kongres mede te mogen bijwonen.

Wij waren geïnviteerd een beugelspel bij te wonen, waar schoone prijzen ter gelegenheid van 't kongres zouden worden uitgereikt, maar 't was een ongelegen uur, daar de vriendendisch ons wachtte, en zoo waren maar enkelen onzer in staat de N. Brabandsche beugelaars te gaan waarnemen en toespreken.

Het diner was zoo aangenaam als het zich laat voorstellen waar een honderdtal mannen van opvoeding en geest bijeen waren. Ik zal 't u niet beschrijven, — maar om mijne mededeeling over 't kongres te eindigen, wil ik u alleen melden dat een daverend hoerah de zaal doorklonk, toen de heer *Delcroix* het woord vroeg om namens *Leopold*, den koning van Belgie, mede te deelen dat èn Mr. *J. van Lennep*, en Prof. *de Vries* benoemd waren tot ridders van de Leopoldsorde. Ons allen doet het goed, dat het 6e taal- en letterkundig kongres zulk eene schoone hulde zag brengen aan de groote verdiensten van onze twee hooggevierde letterkundigen.

*— Den 8sten dezer heeft de hoofdonderwijzer der supplementaire school in de *Utrechtsche afd. der Nederl. Maatsch. tot bevordering der geneeskunst* eene voordragt gehouden over zijne leerwijze en leerlingen. Uit dezelve bleek, dat op die inrigting, welke tot hiertoe 25 kweekelingen had opgenomen, thans nog een 9-tal het onderwijs volgt en een 16-tal tot het ontvangen van 't gewone onderwijs was bekwaam gemaakt. — In het bijzonder toonde de onderwijzer aan, hoe, naar aanleiding der *Pantomimsche artikulatien*, *Stameraars*, *gebrekkige sprekers en sprakeloozen* of dezulken, *die wel een goed gehoor hebben, doch niet op bevel artikuleren*, met den besten uitslag werden onderwezen; hoe daartoe *het leven* en *het gezang*, als de bronnen der spraak en der geluidsvoorstellingen, tot het artikuleren noodzakelijk, door zoogenaamde *artikulatiespelen* in het onderwijs konden worden opgenomen; hoe door *oefening* in het *nabootsen* die geluidsvoorstellingen op verlangen worden terug gekregen. Verder, dat zoodanige methode, die van *zang*, *spel en leven* uitgaat en alzoo den natuurlijksten weg volgt, de *positieve*, en die, in welke men zich, omgekeerd, van *strafmiddelen* bedient, de *negatieve* kan genoemd worden. Ten slotte werd de gunstige uitwerking dier methode door eenige proeven gestaafd. Een meisje n. l., dat door drie verschillende onderwijzers tot haren 9-jarigen leeftijd met volstrekt *negatief* gevolg was onderwezen — volgens overgelegde bescheiden — toonde op bevallige wijze hare behendigheid in het behandelen van pen en griffel, nadat zij slechts 3 maanden deze inrigting had bezocht. Zij schreef duidelijk één- twee- en drielettergrepige woorden en kleine getallen, welk schrift door haar gemakkelijk werd gelezen. De afdeeling acht zich alzoo in staat, deze inrigting met volle vertrouwen aan te bevelen, terwijl het haar zeer aangenaam was uit overgelegde brieven en andere stukken te vernemen, dat andere onderwijzers van deze methode pogen partij te trekken. — Mogt zij spoedig meer algemeen worden ingevoerd!

— Uit een drietal, bestaande uit de heeren *Gun* van Rotterdam, *Rotschildt* van Amsterdam en *Robinson* van Utrecht is eerstgenoemde als leeraar in de Eng. taal aan het gymnasium te Amsterdam geplaatst.

*— Morgen ochtend zal in de Ev. Luthersche kerk de predikdienst worden waargenomen door ds. *Schuurman*, van 's Gravenhage, bij de Doopsgezinden door ds. *P. van der Goot*, van Amsterdam en bij de Remonstr.-Gereformeerden door ds. *A. A. Stuart*, van Amsterdam.

— De gemeenteraad van Leeuwarden heeft aan de weduwe van den bij den kazerne-brand omgekomen brandmeester *v. d. Horst* een weduwen-geld toegelegd van *f* 250, en aan elk der kinderen tot hunne meerderjarigheid *f* 50, — terwijl bij overlijden der moeder die kinderen elk *f* 100 zullen bekomen.

— Te Leiden is ook eene policiestraf gesteld op het zich in kennelijken staat van dronkenschap op openbare straat bevinden. Onlangs stonden aldaar 7 personen voor 't kantongeregt te dier zake tereg[t].

— Te Haarlem zijn haven- zeewering- en damwerken te Terschelling, Vlieland, Niewendam en Durgerdam aanbesteed voor *f* 3296, *f* 10,289, *f* 11,9[..] en *f* 15,400, en eene school in de Haarlemmermeer voor *f* 13,175.

*— Uit Meppel schrijft men ons: Het aanvankelijk opgeklaarde weder geeft in deze provincie vooral veel blijdschap en niet minder voordeel, want men thans reeds ijverig bezig is met de inoogsting der boekweit; dit gewas is nog niet in die mate mislukt, als de algemeene verwachting was, doordien de uitgestrekte veenlanden door de gevallen regens niet naar behooren konden gebrand en bezaaid worden.

Er is veel veenboekweit in den grond gebleven van het vorige jaar, toen de opbrengst zoo ruim en menigvuldig was, welk zaad nu in dezen zomer ontkiemd en opgegroeid is, zoodat de opbrengst nu altijd kan berekend en verwacht worden op nagenoeg de helft van 't vorige jaar.

De op het zand verbouwde boekweit levert intusschen een vrij voldoenden oogst op.

Ook andere herfstgewassen staan over 't algemeen vrij wel en zullen aan de verwachting voldoen.

— Door de daling der graanprijzen worden de broodprijzen overal verminderd. Dit zal ook hier wel weder 't geval zijn.

— Tegenwoordig zijn de graanprijzen niet meer gebonden aan de mindere of meerdere opbrengst van eene enkele streek; zij rigten zich veeleer naar de opbrengst van het geheel der graan-voortbrengende landen. In dit opzigt zijn berigten als de volgende verblijdend.

»Hoe ongunstig het weder in het Britsche rijk dezen zomer ook geweest zij, het heeft aan den graanoogst geene wezenlijke schade toegebragt. In allen gevalle zal het verlies op den oogst op verre na zoo groot niet zijn, als verwacht werd; zoo wij nog een veertiental dagen goed weder hebben, zal de krisis gelukkig zijn doorgestaan. Men verzekert dat de oogst van dit jaar, zoo hij maar kan worden binnen gebragt, van bijzonder goede hoedanigheid zijn zal. In de groote graanteelende landen der wereld is de oogst zeer goed uitgevallen; in Amerika is de opbrengst weêrgaloos ruim. In Frankrijk zal er waarschijnlijk geen overschot bestaan; maar de oogst is er, over het geheel, beter dan verwacht werd. In Spanje is de graanoogst overvloedig, in Rusland en in andere landen aan de Oostzee over het algemeen goed."

Volgens een berigt in de *Morning Post* wordt in de Vereenigde Staten het overschot van den tarweoogst dit jaar, na voldoening van de behoeften der binnenl. konsumtie, op minstens dertig millioen bushels of schepels berekend.

— De handel in schapen, de bron van welvaart, in den omtrek van de Beemster en in geheel N. Holland, heeft dezer dagen een gevoeligen slag geleden door het schandelijke bankroet van eenige veehandelaren, te Hoorn en te Alkmaar gevestigd geweest. Deze handelaren, die jaren achtereen wekelijks 600 tot 1000 schapen naar Londen verzonden, hebben in eenige dagen tijds voor ruim honderd duizend gulden van die waar en ook eenig groot vee opgekocht, en zijn daarmede naar Londen overgestoken, zonder orde op hunne zaken te stellen. *Hbl.*

BROUWERSHAVEN, 14 September. Binnengekomen O'Thijen, kapt. *Addicks*, van Soerabaija.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 14 *Sept*, 3,15. El. + AP. 10,10. Gev. 7 d.

Ingezonden.

In de Utrechtsche Courant en in het dagblad van 's Gravenhage zijn twee artikels geplaatst (een van jonkheer *Mock*), ten einde het Nederlandsche volk op te wekken tot het oprigten van vrijwillige scherpschutters-korpsen, even als zulks thans in Engeland geschiedt.

Een ieder, die een blik op onze kaart werpt en bekend is met onze verdedigingsmiddelen, zal erkennen, dat Nederland, boven andere landen, nut kan trekken van geoefende scherpschutters.

In het jaarboekje voor scherpschutters, van het jaar 1859, is dat punt behandeld, onder den titel: *Iets over de scherpschutterijen in verband met de verdediging van ons land*, welk stuk tot motto voert: *Specta quod sequitur et videte ante quod imminet.*

Zonder dus de strekking dier beide artikels te willen afkeuren, veroorloven wij ons echter, in antwoord daarop, onder de aandacht te brengen, dat reeds in het jaar 1856 eene vergadering te Delft is gehouden, waar de oprigting van een nationaal scherpschutters-korps is vastgesteld, welk korps in 1858, dus lang vóór dat zulks in Engeland plaats had, is geformeerd, onder den naam van *Neder-*

landsche Scherpschutterij, waaraan zich, van dien tijd tot op heden, eenige honderden leden uit verschillende schuttersgilden hebben aangesloten. Deze leden onderscheiden zich tot dusverre wel is waar niet door eene montering, maar wel door een insigne, waaruit het doel der vereeniging duidelijk blijkt, namelijk: *handhaving van de regten van het huis van Oranje en verdediging van onzen Vaderlandschen grond.*

De gelegenheid om lid van de Nederlandsche scherpschutterij te worden staat open voor iederen fatsoenlijken en regtschapen Nederlander. Art. 4 van het reglement luidt als volgt:

»Alle leden van Scherpschutters-vereenigingen in Nederland, minstens uit vijf personen bestaande, hebben het regt zich als leden der Nederlandsche scherpschutterij te doen inschrijven.

»Scherpschutters tot geen zoodanige vereeniging behoorende en wonende in eene plaats, waar geen scherpschuttersgilde gevestigd is, kunnen door het bestuur ter ballottage worden voorgesteld."

De ondergeteekende geeft dus in overweging aan jonkheer *Mock* en anderen, om, in plaats van een nieuw ligchaam, naast het reeds aanwezige, in het leven te roepen, zich veeleer aan de Nederlandsche scherpschutterij aan te sluiten en mede te werken, om daaraan zoodanigen militairen vorm en uitbreiding te geven, als de tijdsomstandigheden en de behoefte van het Vaderland zullen vereischen.

Delft, 13 September 1860. *De Sekretaris der Nederl. Scherpschutterij.*

Vervolg der Oost-Indiesche berigten.

De ontvangen tijdingen van de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo loopen tot 11 Julij. In de ambten, gekreëerd ten gevolge van de inlijving van het Banjermassinsche rijk bij het goevernement van Nederlandsch-Indie, is door den goevernements-kommissaris zo veel mogelijk voorzien; alleen het inlandsch ambtelijk personeel in de assistent-residentie Amoenthay was nog niet geheel aangesteld.

Ter hoofdplaats Bandjermassin heeft zich weinig meldenswaardigs voorgedaan. Zonder eenigen schok is de proklamatie der vervallenverklaring van het Banjermassinsche rijk en der aanhechting van dit rijk aan 's goevernements onmiddellijk gebied, door de bevolking vernomen. De voor de vorsten en hoofden op de Oostkust bestemde afkondigingen en brieven zijn door het stoomschip Bali derwaarts overgebragt.

In het laatst der maand Junij is de exploitatie der diamant-mijnen, gedurende het tweede halfjaar 1860, in pacht afgestaan aan pangeran *Sjarief Hoesin bin Hohamad Baharoen*, voor een pachtschat van *f* 1000 's maands.

De gewezen bestuurders van het Banjermassinsche rijk, pangeran *Soerio Mataram*, en pangeran *Mochamad* hebben de hun betreffende beschikking, namelijk, dat zij als bestuurders van voornoemd rijk zijn ontslagen, met onderwerping aangenomen. Den 11 Julij jl. heeft de goevernements-kommissaris voor de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo zich aan boord van het stoomschip Java ingescheept, ten einde naar Soerakarta terug te keeren.

De van Koetei ontvangen tijdingen loopen tot den 10 Junij. De rust liet niets te wenschen over. De verwikkelingen in het rijk van Banjermassin schenen van geen invloed te zijn op de goede verstandhouding tusschen den sultan, de rijksgrooten en het Nederl. Indische goevernement.

In de rijken van Pasir, Goenong Tabor, Sambalioeng en Boeloengan was de rust mede ongestoord gebleven. Van de overige rijkjes, als Poeloe Laut enz., en in de Tana boemboe waren geene berigten ontvangen.

Van de Zuider-afdeeling liepen de tijdingen tot 26 Mei. Zoowel ter hoofdplaats Sambit als in de overige distrikten heerschte eene gewenschte rust, en was de vrees voor zwervende vijandige Dajaks nagenoeg geweken. De padi-oogst is ten gevolge van het aanhoudend regenachtige weder minder gunstig geweest dan zich aanvankelijk liet aanzien. Met de overige afdeelingen wordt eene geregelde gemeenschap onderhouden.

Uit Palembang wordt berigt, dat door de policie van Moesi Ilir de beruchte moordenaar *Tjilimana* is gevat, die daarbij het leven heeft ingeschoten. In de bovendivisien is Pirahoen nog niet in onze magt. Anders overal rustig.

— Volgens het berigt van een zendeling, was de waterstand in de Doeson zoodanig gevallen, dat het bovendek van het stoomschip Onrust droog lag.

De Java dagbladen bevatten een breed verslag van de expeditien der krijgsmagt in dat oord, ten einde het land van de overblijfselen der opstandelingen te zuiveren. Tot dat einde is de kapt. *Benschop* met de luits. *Eype*, *Cavaljé* en *Bakker*, benevens den off. van gez. *le Rutte*, van Mongo Tajoe naar Baleti opgerukt; bij heeft nergens ernstigen tegenstand gevonden, en menige verblijfplaats, alwaar blijkbaar kwaadwilligen aanwezig waren geweest, verbrand. Van Amawang zijn verschillende expeditien, onder de luits. *de Brauw*, *Hojel*, *Verspyck*, met een gelijk doel en gelijken goeden uitslag, afgezonden. Daarbij is de vijandig gezinde *Baroedin* gevangen genomen, en vermits hij reeds twee malen had getracht te ontvlugten, afgemaakt. Ook van Amonthay is eene expeditie vertrokken, onder kapitein *van Oijen*, op het berigt dat zich muitelingen bij Kloewa vertoond hadden, doch die, vernemende dat de rust aldaar was hersteld, is teruggekeerd. Den 2. Julij was bij den militairen kommandant van de versterking aan den mond van de Kapoeas eene bezending aangekomen, welke, uit naam van de tommongongs *Singa Negara* en *Moeda*, hunne onderwerping en die der geheele bevolking van de Boven-Kapoeas hebben aangeboden. Aan het hoofd derzelve stond de broeder van den genoemden tommongong, welke tevens berigtte, dat thans onder de bevolking aldaar eene volmaakte rust heerschte.

Door den adsistent-resident *Bakkers*, die in de maand Junij jl. met eene zending naar Boni is belast geweest, worden de volgende bijzonderheden nopens den staat van zaken op Celebes en onderhoorigheden medegedeeld:

De versterking te Badjoa verkeert in zeer vervallen toestand, en wordt bewoond door den gewezen Sabandhar *Daeng Manranka*. Zeer vele bewoners van die streek zijn gestorven, en voortdurend heerschen aldaar kwaadaardige koortsen; de omstreken zijn nog onbebouwd; slechts enkele visschersschuiten zijn aan het strand opgeslagen. Van de vroegere bewoners zijn nog slechts weinigen teruggekeerd, waarvan de oorzaak hoofdzakelijk gelegen is in gebrek aan materialen voor huizen en vrees voor ziekte, en in de omstandigheid, dat verscheidene hunner zich naar het gebergte teruggetrokken of in andere strand-kampongs gevestigd hebben. De leenvorst van Boni bevindt zich in de kampong Tjinrana, op den regteroever der rivier van dien naam, en is voornemens voorloopig daar te blijven. Geen der rijksgrooten *(Aroe-Pitoe)* bevond zich bij hem. *Aroe Tanette-ri-awang* en *Aroe Tha*, benevens de soelewatang van Matjege waren naar Rappang (Adja Tamparang) vertrokken, om van *Aroe Pasempa* eenige aan Boni behoorende goederen terug te eischen. Alle handelsvaartuigen, welke vroeger tijdens den oorlog in de rivier Tjinrana gezonken lagen, waren opgetuigd en gereed om te vertrekken. De velden langs den oever dier rivier waren met padi beplant, welk gewas vrij gunstig stond. Van inlanders, uit Boni in onze Noorder-distrikten gekomen, is vernomen, dat er groote armoede en weinig veiligheid in het binnenland heerschten, zoodat een tweeduizendtal Boniren naar die distrikten zoude afzakken, om aan den padi-oogst deel te nemen.

Door den Goeverneur-Generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd: Tot goev.-sekr. E. Netscher; tot refer. bij de algem. sekr. C. de Waal; tot hoofdk. bij de alg. sekr. mr. J. A. van der Chijs en mr. G. G. van Harencarspel; tot lid bij den raad van justicie te Banda C. M. van Wieringen; tot resident van Banjoemaas S. van Deventer Jz.; tot 2. komm. bij den ontv. te Batavia P. Heijnis; tot komm. op het resid.-kant. te Cheribon J. H. Simon; tot komm.-kashouder op Timor H. D. van Boeckholt.

Ontslagen op zijn verz. eerv., bij den raad van just. R. F. Versteegh; met beh. van pens.; de resid. van Banjoemaas G. C. Schonk; de éléve-opz. bij de burgerl. werken A. J. Berkhoff Brans; eerv., wegens ziekte, onder toek. van wachtg., de komm.-kash. op Timor, A. O. Burgemeestre.

Militair Departement. Bevorderd: Bij de milit. geneesk. dienst tot apoth. 1. kl. bij het groot milit. hospit. te Samarang L. C. van der Veen en te Soerabaya J. J. Altheer.

Ontslagen: Op zijn verz., eerv., uit Zr. Ms. milit. dienst, met behoud van regt op pensioen, de maj. H. F. Heisterkamp.

Verleend: Een 2jarig verlof naar Nederland aan den kapt. der infant. F. G. Steck.

Marine Departement. Benoemd: Tot geëmpl. bij het beheer over de goev. schoeners en kruisboten de stuurm. D. J. Soeterik.

Opgedragen: De waarneming der betrekking van direkt. der fabriek voor de marine en het stoomw. te Soerabaija, aan P. van Bleiswijk Ris; en de waarneming der betrekking van ekwipagemeester bij het marine etabl. te Soerabaija, W. A. O. van Bennekom.

Ontheven: Eerv. van de voorloopige waarneming der betrekking van ekwipagem. bij het marine-etabliss. te Soerabaya, de luit. ter zee der 1. kl. P. van Bleiswijk Ris.

MADRID, 9 September.

Uit Amerika verneemt men, dat, vooral in Venezuela en Mexiko, de Spaansche onderdanen weer veel te lijden hebben. Drie stoomschepen zijn dan ook van ons eskader bij Kuba naar die beide republieken gezonden. Men heeft gedreigd met een bombardement van Mexiko, maar dat heeft geenszins den toestand der daar gevestigde Spanjaarden verbeterd, die als spionnen van *Miramon* beschouwd worden.

Generaal *Prim* heeft te Barcelona eene uitnemende ontvangst genoten. Het gemeentebestuur heeft hem den titel van aangenomen en gepriviligeerden zoon der stad gegeven, en in een der zalen van het stadhuis is ter herinnering daaraan een marmeren tafel geplaatst met het opschrift: »*Juan Prim*, markies de Castillejos, Barcelona brengt hulde aan uw heldenmoed en uwe bekwaamheid, op de Afrikaansche slagvelden gedurende den oorlog van 1859 betoond; het proklameert u tot zijn aangenomen zoon, September 1860."

TURIJN, 11 September.

De mededeeling uit Napels omtrent de laatste dagen der *Bourbons* worden aldus voortgezet: Daar de tijdingen hoe langer hoe onrustbarender werden, werd *de Martino* den 4. 's avonds ten 10 ure ten paleize ontboden, waar hij zeide, dat de koning eene offensieve houding moest aannemen of vertrekken. Bijna den geheelen nacht bleef men de zaak bespreken, om dat 's morgens in den ministerraad te herhalen. *Ischitella* en *Cutrofiano* weigerden het leger aan te voeren. In den ministerraad werd besloten de generaals te hooren, en dezen verklaarden den oorlog voor onmogelijk, daar zij met op hunne troepen konden rekenen. Hierdoor was beslist, dat de koning maar vertrekken moest; hij zou de 40000 soldaten naar Capua brengen en, zoo hij er nog een goed legerkorps van kon maken, de linie Capua Gaëta verdedigen en ze anders ver van de hoofdstad afdanken. Den 6. ten 11 ure teekende de koning het door *de Martino* geredigeerd protest en het adres aan het volk, dat *Romano* gesteld had. Alle officieren, uitgenomen twee stafofficieren, dienden nu hun ontslag in. Ten twee ure kwamen de ministers weder bij den koning, die toen afscheid van hen nam en hun opdroeg hun gezag tot het uiterste oogenblik te behouden en de orde te bewaren. »Vermijd", zeide hij, »het storten van een droppel bloeds". Tot den minister van marine zeide hij: »De matrozen en mariniers zijn nu te Italiaansch om *Garibaldi* te bestrijden, morgen zullen zij alleen voor hem knielen; maar als hij ze naar Venetië zal willen voeren, dan zullen zij te koningsgezind zijn". Ten 6 ure scheepte hij zich in gezelschap van den Spaanschen gezant naar Gaëta in. *Spinelli* en *Martin* en een paar anderen waren bij hem. Hij zeide tot *Spinelli*: »gij hebt u steeds op een afstand en bij de oppositie gehouden, en nu zijt gij bijna alleen hier!" Het uur voor zijn vertrek ontving hij niet minder dan tweehonderd kennisgevingen van ontslag van generaals en andere hoofdofficieren.

De door den koning *Frans* voor zijn vertrek uitgevaardigde proklamatie begint als volgt: »Onder de pligten aan de Koningen voorgeschreven, zijn die gedurende de dagen van tegenspoed de verhevenste en plegtigste, en ik wil die vervullen met eene onderwerping, zonder eenige zwakheid met een kalm en vertrouwvol hart, zooals het betaamt aan den afstammeling van zooveel monarchen. Met dat doel rigt ik nog eenmaal het woord tot het volk dezer hoofdstad, waarvan ik mij thans met smart moet verwijderen." Daarna schetst hij den wederregtelijken aanval op zijne staten, de wijzigingen, die hij in het bestuur des lands had gebragt, en de noodzakelijkheid om de hoofdstad te verlaten, ten einde haar voor de onheilen des oorlogs te beveiligen, gelijk hij hoopt, dat de troepen die hij achterlaat met de nat. garde haar ook zullen weten te bewaren voor de afgrijselijkheden van inwendige beroerten. Ten slotte zegt koning *Frans*, dat hij als afstammeling van een huis, dat 126 jaren over Napels regeerde, steeds met liefde aan het volk, aan zijne landgenooten zal blijven gedenken, terwijl hij vast zal blijven houden aan de vrije instellingen, als hij nu of later den troon zijner vaderen terug mogt erlangen.

De verovering van het koningrijk Napels heeft *Garibaldi* acht man gekost.

WEENEN, 12 September.

De graaf van *Rechberg* heeft eene lange konferentie gehad met den pauselijken nuntius. Men blijft beweren, dat Oostenrijk niet zal tusschen beiden komen, ofschoon de berigten uit Rome dringend zijn, en het blijkt, dat de lagere geestelijkheid het met de revolutie eens is. Intusschen worden uitgebreide militaire maatregelen genomen, en de troepen in Italie en het kustland op den voet van oorlog gebragt.

Het gerucht, dat het voorstel van den heer *Madger* ten gunste van de gelijkstelling der eerediensten en de vernietiging van het konkordaat door den rijksraad zou zijn aangenomen, is blijkens het verslag door de *Ostd. Post* van de zitting van den 10 gegeven onjuist. Er is echter wel aan het rapport eene zinsnede toegevoegd, om de aandacht der regering op de kwestie der gelijkstelling van de gezindten te vestigen.

Bij de beraadslagingen over de begrooting voor binnenl. zaken en justicie werd besloten de behandeling der kwestie van beginselen te verdagen tot het einde der beraadslagingen over de begrooting.

Men zegt hier, dat Rusland en Pruissen aan Sardinie hebben te kennen gegeven, dat zij koning *Victor* niet zouden veroorloven Oostenrijk in Venetie aan te vallen. *Garibaldi* is ook gewaarschuwd.

Uit Verona schrijft men, dat daar in de vorige week weder eenige arrestatiën van leden der Italiaansche partij hebben plaats gehad. Te Castello, eene gemeente aan het Guarda-meer, zijn 17 personen, waaronder eenige vrouwen, gearresteerd. Te Udino hadden wanordelijkheden plaats gehad, waarbij eenige personen gewond en eenige soldaten in het water geworpen zijn.

De *Pesti Naplo*, een dagblad van Pesth, bevat in zijn nommer van den 2 dezer een schrijven van den domheer *Danielik*. Deze zegt, in den naam van alle Hongaarsche R. Katholieken te moeten opkomen tegen de vrij algemeen heerschende meening dat de Hongaarsche beweging een meerendeels Protestantsch karakter heeft; hij verklaart dat de R. Kathol. niet minder deel in die beweging nemen dan de Protestanten, en bereid zijn om alles aan haar welslagen op te offeren.

— 14 *Sept.* Met. 5 pCt. 65.80; Nat. 75.80; Bank 749.—; Noord-Baanakt. 180.—; Credit Anst. 172.—; O-Fr. Spoorw.-akt. 244.—; Lomb. Venet. —; Nieuwe 138; W. op Lond. 3 m. 13.25; G. —.—

BERLIJN, 13 September.

De koning van Hannover is met zijn zoon hier aangekomen, om naar Neustrelitz door te reizen, ten einde de begrafenis bij te wonen van den groothertog *van Mecklenburg Strelitz*, die de oudste Soeverein van Europa was; hij stierf namelijk op 81 jarigen leeftijd.

De stedelijke besturen te Keulen en Dusseldorp hebben de plaatselijke lasten voor de zoo zwaar gedrukte Rijn-scheepvaart verminderd.

In de Pruissische Oostzeehavens worden thans de in gereedheid gebragte kanonneerbooten te water gelaten, om proefnemingen daarmede te doen.

LONDEN, 13 September.

Te Bolton is gisteren het jaarlijksch diner der landbouwmaatschappij van Manchester gehouden, bij welke gelegenheid Lord *Stanley* in eene redevoering zijne overtuiging heeft te kennen gegeven, dat de instelling der vrijwilligerkorpsen de omstandigheden die haar het aanzijn schonken zou overleven. Hij zeide tevens, dat die beweging meer had bijgedragen om Engelands positie in Europa te doen rijzen, dan eene nog zoo groote vermeerdering van het leger had kunnen doen, en wel omdat zij bewezen had, dat, wie Engeland mogt aanvallen, niet alleen de regering en het leger, maar het geheele te wapen gevlogen volk tegen zich over zou hebben.

Aan de *Times* wordt uit Napels geschreven, dat *Garibaldi*, den dag dat hij Napels was binnengetrokken, slechts aan twee personen een bijzonder gehoor heeft verleend, nl. aan den Sardinischen gezant en aan lord *Llanover*.

De Washingtonsche korrespondentie van den *New-York Times* gewaagt van een gerucht, dat reeds veld begint te winnen, volgens hetwelk de toenemende bedrijvigheid bij de Amerikaansche marine dááraan moet worden toegeschreven, dat de regering van de Vereenigde Staten voornemens zou zijn twist te zoeken met Spanje in de golf van Mexico, ten einde een voorwendsel te hebben, om eene landing op Cuba te doen.

— 14 *Sept.* Gec. $93\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. —, 3 pCt $74\frac{1}{2}$; Venez. $2\frac{1}{2}$ pCt. $23\frac{1}{4}$; 1 pCt. —; Port. 3 pCt. $47\frac{3}{4}$; Sp. 3 pCt. $38\frac{3}{4}$, $1\frac{3}{4}$ pCt. $39\frac{1}{4}$; Russ. $4\frac{1}{2}$ pCt. 94, 5 pCt. $103\frac{1}{2}$; Sard. $82\frac{1}{2}$.

PARIJS, 13 September.

De keizerin zal, naar nu bijna zeker is, den keizer niet naar Algerie vergezellen.

De *Const.* meldt, dat de keizer, met het oog op de plaats vindende gebeurtenissen, in zijne zorg voor de onafhankelijkheid des pausen, gen. *de Goyon* bevolen heeft, naar Rome terug te keeren.

Frankrijk heeft geprotesteerd tegen de inlijving der troepen van den voormaligen hertog van Modena bij het pauselijk leger, in welk feit de Fransche regering eene schending van het beginsel van non-interventie ziet, hoofdzakelijk op grond, dat bedoelde troepen grootendeels uit niet-Italianen bestaan. Het Weener kabinet is door de pauselijke regering van dezen nieuwen stap van Frankrijk onderrigt geworden.

Men zegt, dat Groot-Brittannie zich de rol voorbehoudt van bemiddelaar tusschen de mogendheden in alle kwestien, die uit de gebeurtenissen van Italie kunnen voortkomen.

De keizer heeft voor zijn vertrek van Marseille een besluit geteekend, houdende magtiging tot den aanleg van een buiten-boulevard, *boulevard de l'Impératrice* te noemen, die de beide havens in verbinding zou brengen.

De aan het hof van Madrid in ongenade gevallen zuster *Patrocinio* begeeft zich naar Frankrijk.

— 14 *Sept.* Rente op tijd 3 pCt. 67,85; Fr.-Oost. Spw. 460; Sp. 3 pCt. $46\frac{1}{8}$, $1\frac{3}{4}$ pCt. 39.

ADVERTENTIEN

*** Bevallen van eene doode *DOCHTER* Vrouwe A. J. S. VAN RAPPARD, geboren MUNNICKS VAN CLEEFF.

Utrecht, 12 September 1860.

Eenige kennisgeving.

*** Heden werden wij verblijd door de geboorte van eene welgeschapen *DOCHTER*.

Utrecht, A. J. VAN GRUTING.

13 Sept. 1860. M. M. W. E. VAN GRUTING,

Eenige kennisgeving. VAN VEERSEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen *ZOON* E. P. A. VERHOEFF, geboren HENNEQUIN.

Utrecht, 15 September 1860.

*** Ten onzen huize overleed den 13. Sept. 1860, onze oudste en veelgeliefde Zoon L. G. C. MOLLINGER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, ten huize van den Heer *J. Liese*, Onderwijzer alhier, mijn Behuwdbroeder, PIERRE LOUIS BOELLAARD, in den ouderdom van bijna 15 jaren.

Utrecht, 14. Sept 1860. R. DUFOUR.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoote, betuig ik bij deze, ook namens mijne kinderen, mijnen hartelijken dank.

Utrecht 15 Sept 1860. H. HUFFERMAN.

PARK TIVOLI.

*** Op Zondag, den 16. September, **Groot Militair Concert**, onder directie van den Heer RUDERSDORFF. No. 20 *en laatste van het* Abonnement.

Aanvang ten $6\frac{1}{2}$ ure. De Ondernemer

Entrée 25 Cents. J. WOLTERS.

*** Die iets te vorderen hebben van — of verschuldigd zijn aan de onbeheerde nalatenschap van CORNELIS ANTHONIE BAKHUIJSEN, in leven Logementhouder, gewoond hebbende op Dennenoord onder Driebergen en aldaar op den 2 Augustus 1860 overleden, worden verzocht, daarvan vóór den 15 October 1860 opgave of betaling te doen bij den Curator in die onbeheerde nalatenschap F. J. BEEFTINK te Driebergen.

Tegen 1° November eerstkomende.

*** Men verlangt voor acht achtereenvolgende jaren te **huren**: binnen deze stad of op eene der buitensingels: een BURGERHUIS, bevattende minstens vijf Kamers, benevens een open terrein, ter grootte van 100 à 150 Ned. roeden.

Gegadigden, die dusdanige Woning kunnen aanbieden, worden verzocht franco opgave te doen van stand en huurprijs aan de ondergeteekenden.

VAN WESTRHEENE & LOHMAN.

Jufferstraat nabij de Smeesteeg.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD alhier,

*** met October, *een of twee* VRIJE KAMERS, Gemeubeleerd. Adres met opgave van stand en prijs bij de Boekh. KEMINK EN ZOON, onder de letters G. G.

*** Eene fatsoenlijke BURGERDOCHTER van de P. G., zag zich tegen November e. k. gaarne geplaatst, in eene betrekking bij kinderen. Adres met franco brieven onder lett. C. bij C. J. HEIJL, Boekhandelaar te Utrecht.

WEGENS VERTREK NAAR BUITENSLANDS

*** wordt de geheele Winkelvoorraad, bestaande in **barometers, thermometers, Kijkers, Microscopen, Brillen, Passerdoozen, Stéréoscopen** en alle **Photographie behoeften,** benevens 2 uitmuntende DRAAIBANKEN met werktuigen, enz., tot zeer lage prijzen uitverkocht, zijnde inmiddels de geheele AFFAIRE vóór 1. November ek. tot een matigen prijs **te KOOP.**

THEOD. FINGER,

Mechanicus en Opticus.

Tot dien tijd worden Photographische Portretten, wegens opruiming der benoodigdheden, **tot lage prijzen vervaardigd.**

NED. RHIJN-SPOORWEG.

UITGIFTE VAN RETOURBILLETTEN

bij gelegenheid der

Amsterdamsche Kermis.

*** Voor den veel verminderden prijs der Zondags-Retourbilletten, worden, te beginnen met Woensdag den 12. tot en met Zaturdag den 23. September e. k., **gedurende de Amsterdamsche Kermis,** dagelijks op alle Stations RETOURBILLETTEN uitgegeven naar Amsterdam, geldig **voor heen en terug** op denzelfden dag, of ook den volgenden morgen met den eerst vertrekkenden trein.

Amsterdam, DE DIRECTIE.

7 September 1860.

*** *De pillen en zalf van Holloway.* De echte worden gemakkelijk van de nagemaakte onderscheiden, door het watermerk, dat op ieder blad van het handboekje te vinden is: „Holloway London", in half doorschijnende letters, die zigtbaar worden, wanneer men de bladen tegen het licht houdt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes pillen à ƒ 0,80, ƒ 165, ƒ 3,00, ƒ 6,75, ƒ 13,50, ƒ 20,50. Potjes Zalf à 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 13,85, ƒ 20,95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLEWAY'S etablissement.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 14 September.

Tarwe van ƒ 11.50 tot ƒ 12.50. Nieuwe tarwe ƒ 11. Rogge van ƒ 5.75 tot 6.25. Boekweit van ƒ 6.50 tot ƒ 7.50. Aardappelen van ƒ 1.70 tot ƒ 2.00. Appelen van ƒ 1,25 tot ƒ 1,50 het mud. Hoendereijeren van ƒ $2.62\frac{1}{2}$ tot ƒ 2.85 de 100 stuks. Boter van ƒ $0.92\frac{1}{2}$ ƒ 1.00 het Ned. pond.

AMSTERDAM, 14 September.

Tarwe zonder notering. Rogge onveranderd stil; 125 pd. Pruiss. ƒ 213; 121 pd. Gall. ƒ 192; 119 pd. Arch. ƒ 182; 115, 116 pd. Petersb. ƒ 174 a 176; op levering Oct. 171 a 172; Maart ƒ 178; Mei ƒ 178. Garst 112 pd. Deens. ƒ 200.

ARNHEM, 14 September.

Oude weit van ƒ 10.20 tot ƒ 15.50. Nieuwe weit van ƒ 9.10 tot 13.00. Maïs van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. N. Rogge van ƒ 6.00 tot ƒ 7.50. Boekweit van ƒ 6.15 tot ƒ 7.30. Garst van ƒ 5.55 tot ƒ 5.80. Zware Haver van ƒ 4.60 tot ƒ 5.00. Ligte Haver van ƒ 3.00 tot ƒ 4.00. Wikken van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. Paardenboonen van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. Duivenboonen van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. Groene erwten van ƒ 8.50 tot 9.00. Koolzaad van ƒ 00.00 tot ƒ 00.00. Aardappelen van ƒ 1.25 tot 2.00 per mud. Peren van ƒ 2.00 tot 3.00. Appel. ƒ 1.60 tot 2.00. Boter per N. ℔ van ƒ 0.86 tot ƒ 1 04.

SCHIEDAM, 13 September.

Granen. Verkocht: Rogge, 147 pd. Libau ƒ 204 3 m. 144 pd. Cours. ƒ 191 1/m. Gerst, 130 pd. Libau ƒ 184 cont.

MOUTWIJN,	per Ned. Vat zonder fust	ƒ 14.75.
JENEVER,	„ „ „ „ „	- 20.25.
AMST. PROEF	„ „ „ „ „	- 21.50.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel . . . . ƒ 0.70.

242. Staats-Loterij.

5e Klasse. 14e Lijst.

No. 17784 ƒ 50,000. No. 9158, 11969, 18362 en 19226 ieder ƒ 1000.

13e Lijst. No. 236, 1118, 4346, 9319, 15562 ieder ƒ 1000.

16e Lijst. No. 2039, 6773, 8400 en 16006 ieder ƒ 1000.

STRAAT-VERLICHTING.

Sept.	GAZ-VERLICHTING. Aansteken.	GAZ-VERLICHTING. Blusschen.	OLIE-VERLICHTING. Aansteken.	OLIE-VERLICHTING. Blusschen.
16	$7\frac{1}{2}$ uur.	3 uur.	8 uur.	2 uur.
17	$7\frac{1}{2}$ „	$2\frac{1}{2}$ „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „
18	$7\frac{1}{2}$ „	$2\frac{1}{2}$ „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „
19	$7\frac{1}{2}$ „	$2\frac{1}{2}$ „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „
20	7 „	3 „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „
21	7 „	3 „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „
22	7 „	3 „	$7\frac{1}{2}$ „	2 „

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigheid	Gev. regen	*Opmerkingen*
			N. ..						
14	2	zw.	12.0	754 71	67.3	+ 2.0	0.55	0.	Bewolkt.
	10	zzw.	0.0	54.86	53.6	— 4.9	1.00	1.7	Bewolkt.
15	8	z.	1.5	53.78	58.6	— 0 5	0.82	0.	Zw. bewolkt.

Brest, Parijs, Hartlepool, Plymouth en Utrecht.

14 Sept. 's morg. Grootste verschil der barometer-afwijking tusschen Utrecht (— 3.6) en Hartlepool (— 13.7) = 10.1 mm.

NB. De kolom opmerkingen is gister *weder* blijven staan van de vorige courant en moest zijn helder.
helder.
bewolkt.

AMSTERDAM 14 Sept. 1860.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{13}{16}$	62	$61\frac{13}{16}$
dito dito	3 „	$74\frac{3}{8}$	$74\frac{3}{4}$	$74\frac{1}{2}$
dito dito	4 „	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{5}{8}$	$97\frac{1}{2}$
Oost-Indische Leening	4 „	96		
Handelmaatschappij. .	$4\frac{1}{2}$ „	$128\frac{1}{4}$	129	$128\frac{3}{4}$
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{3}{4}$ pCt.	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{13}{16}$	
dito.	3 „	47	$47\frac{1}{8}$	47
Binnenl. Schuld	3 „	$45\frac{3}{4}$	$45\frac{13}{16}$	
Amortisable		$22\frac{1}{16}$	$22\frac{1}{8}$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$41\frac{3}{4}$	$41\frac{7}{8}$	$41\frac{7}{8}$
dito 1856/59	3 „	$40\frac{5}{16}$	$40\frac{3}{8}$	$40\frac{3}{8}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°*.	5 „	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{7}{8}$	$100\frac{7}{8}$
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	$100\frac{1}{2}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$84\frac{1}{4}$		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	$76\frac{1}{2}$		
Cert. 2e, 3e, 4e L.	4 „	$77\frac{1}{2}$		
Certifik. 5e Serie . . .	5 „	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{4}$	
dito 1855 6e Serie . .	5 „	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{5}{8}$	$95\frac{1}{2}$
dito 1859	3 „	$60\frac{3}{8}$	$60\frac{1}{2}$	$60\frac{1}{2}$
dito bij H. 1860. .	$4\frac{1}{2}$ pCt.	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{3}{4}$
Certifik. van Assign. .	6 „	58	$58\frac{1}{8}$	$58\frac{1}{8}$
POLEN.				
Obligatiën	4 pCt.	78	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{5}{16}$
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 „	$101\frac{3}{4}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek	5 pCt.	$43\frac{3}{4}$	$44\frac{1}{4}$	44
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{3}{4}$
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	$66\frac{7}{8}$	67	67
dito dito Nat. 1854. .	5 „	$51\frac{7}{8}$	$52\frac{3}{8}$	52
Bankaktiën		652		
Aand. 1854.		196	197	
dito 1860.		385	388	387
BRAZILIE.				
Geldl. 1839, £ 100 . .	5 pCt.	93		
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 . .	1 „	$11\frac{5}{8}$		
Venez. Oblig.	3 „	$21\frac{7}{8}$	22	
Grenada, Oblig. . . .	4 „	$13\frac{7}{8}$	14	
Mexiko, Obl.	3 „	$20\frac{3}{16}$	$20\frac{3}{8}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7 „	$89\frac{1}{2}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.